Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5359 — 13/26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903 — ՇԱԲԱԹ — 4 ՐԷՃԷՊ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5359

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌وك غزته‌سی ادارهٔ‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ՕՐԻՆԱԿՄԸ

Տրապիզոնցիք կրկին դժգոհ են իրենց Առաջնորդէն, եւ, ինչպէս ուրիշ անգամներ, կ'երեւայ թէ այս անգամ ալ իրաւունքը իրենց կողմն է: Անցեալ տարի մենք քանիցս ուիթը ունեցանք այդ կարգի դանդատներու եւ դժգոհութեանց արձագանգ ըլլալու, եւ եթէ ատկէ բան մը չշահեցանք, գոնէ սա համոզումը գոյացուցինք թէ Պապաեան վարդապետ տակաւին չատ անփորձ, անյարմար է այդ տեսակ պաշտօններու:

Ան տեղն, Պապաեան վարդապետ տակաւին Առաջնորդ չէր ընտրուած, եւ իբր տեղապահ միայն կը մնար հոն: Տրապիզոնցիք մեղի իրաւունք տուին, ըսին թէ Պապաեան Վրդ. երբեք չպիտի կրնայ զիրենք գոհացնել, թէ անկանոն կերպով կը վարէ թեմին գործերը, եւ տակաւին խել մը բաներ ղրկս չեմ յիշեր այս միջոցիս: Բայց այս ամէնը ըսելէ վերջ, երբ կարգը եկաւ առաջնորդական ընտրութեան, այդ միեւնոյն Տրապիզոնցիքը չվարանեցան Պապաեան վարդապետը ընտրելու:

Այդ ընտրութեան լուրը առնելով՝ մենք ձայն չհանեցինք բնաւ. վերջապէս Պապաեան վարդապետ Տրապիզոնցիներուն Առաջնորդը պիտի ըլլար, եւ ոչ թէ մերը: Միայն թէ, ա՛լ անգամ մըն ալ չուզեցինք արձագանգ ըլլալ անոր նկատմամբ հաղորդուած ամէն կարգի աննպաստ տեղեկութեանց, թողլով որ Տրապիզոնցիք իրենց աղտոտ ձորերը իրենց մէջ լուան:

Այսօր սակայն, ուր յայտնուած դժգոհութիւնները կը բազմանան, եւ տեղւոյն թղթակիցները կը պատրաստուին նոր գրչի պայքար մը սկսելու իրենց առաջնորդին դէմ, — ինչ որ Վիճակին գործերը ա՛լ աւելի անկանոն վիճակի մը մէջ դնելէ դատ ուրիշ բանի չպիտի կրնայ ծառայել,—այսօր պէտք կը տեսնենք իրենց յիշեցնելու թէ Պապաեան վարդապետը իրենք ընտրեցին անանկ ատեն մը ուր ամէն թերթ կը քննադատէր զայն, եւ թէ հետեւաբար կարծուածին չափ իրաւունք չունին անոր արդի ընթացքէն գանգատելու:

Ապահովաբար Պոլսոյ թերթերը չյանձնարարեցին իրենց, որպէս զի անպատճառ Պապաեան վարդապետը ընտրեն: Այդ ընտրութիւնը իրենց գործն է, եւ հետեւութիւններն ալ աւելի զիրենք պէտք է նեղեն քան թէ ուրիշները: Սելքերնին ա՛ւր էր ասկէ առաջ, երբ ամէն մարդ, եւ ամէն մարդէ առաջ ալ իրենք կը պատային չուրս հովերուն թէ Պապաեան վարդապետ չպիտի կրնայ լաւ կերպով վարել թեմին գործերը:

* * *

Վարդապետներ՝ երբ տեղապահի հանդամանքով գաւառ մը կ'երթան, աւելի փորձի պաշտօնավարութիւն մըն է որ կ'ընեն: Հոս եւ հոսիկ՝ վերջնականապէս մնալու համար, իրար ճանչնալու պէտք ունին, եւ տեղապահի մը պաշտօնավարութիւնը այդ իրեւամանաւորութեան համար լաւագոյն առիթը կրնայ ըլլալ: Հովիւը իր հօտը կը հսկէսայ, հօտը իր հովիւը, եւ երբ երկու կողմերը համոզուին որ պիտի կրնան փոխադարձ համերաշխութեամբ մը կենակցիլ, ա՛լ պատճառ չի մնար տարբեր մէկը Առաջնորդ ընտրելու:

Թեմերը պէտք չէ որ իբր Տեղապահ իրենց մօտ ղրկուած առաջին եկեղեցականը նոյն իսկ եկած օրէն Առաջնորդի հանդամանքով մը դիտեն: Ատիկա պատճառ կը դառնայ որ չկարենան պէտք եղած կերպով ուսումնասիրել զայն, եւ իմնալ այն տեսակ սխալանքի մը մէջ,—այսինքն Առաջնորդ ընտրելով,—որ կրնայ թեմին համար չատ անպատեհ եւ չատ ալ անհաճոյ հետեւութիւններ ունենալ:

Տրապիզոնի օրինակը մէջտեղն է անա: Յայտնի է որ Տրապիզոնցիք Պապաեան վարդապետը պէտք եղած կերպով չէին ճանչնար՝ երբ տակաւին տեղապահ էր: Այլապէս երբեք զայն Առաջնորդ չպիտի ընտրէին, եւ մենք ալ այսօր ուրիշ չպիտի ունենայինք լսելու այն դժգոհութիւնները զորս կը յայտնեն անոր նկատմամբ: Ուրիշ թեմեր՝ ապահովաբար գէշ բան մը ըրած չեն ըլլար այդ օրինակէն խրատուելով:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄՍԻՆ ՋՈՒՐԸ ՕԳՏԱԿԱՐ Է

Աւասիկ կարեւոր հարց մը, որ Բարիզի Բժշկական վարժարանի նշանաւոր ուսուցիչ, բնասէր Տոքթ. Շարլ Ռիչէի մասնաւոր աշխատութիւններուն շնորհիւ, այսօր վերջնականապէս լուծուած ընծայեալ է, կրնամ ըսել:

Մսին ջուրը, ըլլա՛յ հիւանդներու, ըլլայ առողջ մարդերու, օգտակար չըլլալէն զատ՝ վնասակար ալ է: Թէ ինչո՞ւ վնասակար է, այդ կարեւոր կէտը կ'ուզեմ հոս բացատրել հասարակաց կերպով, առանց գիտական մանրամասնութիւններու մէջ մտնելու:

Արման Կոթիէ, Ֆրանսայի այդ նշանաւոր ու փորձառու քիմիագէտը, որուն մէկէ աւելի փորձերը ու գիրքերը նոյնիսկ այս էջերուն մէջ ժամանակին ծանօթացուցած եմ, մսին ջուրը տարբերուածք եւ անոր մէջ քիչ քանաւութեամբ ընապիտ, չատ քիչ դոնդող (ժելաթին=մսի հիւթ) եւ բաւական քանակութեամբ գլորաւոր կալիում գտած է հակադրակներու միջոցաւ:

Ինչպէս չատերուն ծանօթ է, ընապիտը չատ օգտակար է մարդուս, երբ մանաւանդ որոշ քանակութեամբ ըլլայ ան, որպէսզի եւ այդ պարագային իր մէջ բաւական բորակային գտնուելուն՝ մարդուս չարժական գործարանները զօրացնող նեարդային եւ ճարպային բարձիկներուն կարծրութիւն, ուժ եւ առաձգականութիւն կուտայ: Ասկէ դատ՝ մարդկային մարմնոյ հիւսկէներուն մէջ տեղաւորուելով՝ անոնց լաւ վիճակի մէջ գործելուն կը նպաստէ, ու ճիշդ ասոր համար, ժամանակին Պ. Վու

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանումը.— Խաղաղութեան համաժողով. — Իտալիոյ թագաւորին ընդունելութեանը համար պատրաստութիւններ։

Բարիզ, 22 սեպտ.—Ինչպէս կը լսուի Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման խնդրոյն համար կազմուած խորհրդարանական յանձնաժողովը իր տեղեկագրերին Պ. Պրիանի պաշտօն տուած է թղթակցութիւնի պարագի նախագիծ մը պատրաստել՝ իր տուած սկզբունքի որոշումներուն վրայ հիմնուելով։ Պ. Պրիան աւարտեց իրեն յանձնուած աշխատութիւնը։ Այն ծրագրին մէջ զոր պատրաստեց վիճաբանութեանց իբրեւ հիմ ծառայելու համար, նկատողութեան առնելով հանդերձ Խորհրդարանին ներկայացուած հին եւ նոր օրինագիծերու տրամադրութիւնները, տեղեկագիրը ջանացած է նոր դրութեան կազմակերպութեանը համար կատարեալ ծրագիր մը պատրաստել, ծրագիր մը որ ներշնչուած է յանձնաժողովի մեծամասնութեանը կողմէ ցոյց տրուած սկզբունքներէն՝ այսինքն կրօնքի բացարձակ ազատութիւն, կրօնական ընկերութեանց համար հանրային օրէնքներու կիրառում եւ Պետութեան աշխարհականացման անփոփոխ պահպանում։ Երեսի. Ժողովին նստաշրջանը բացուելէ առաջ, այդ ծրագիրը պիտի բաշխուի յանձնաժողովին բոլոր անդամներուն։

Ռուան, 22 սեպտ. — Խաղաղութեան համաժողովին նիստը բացուեցաւ այս առաւօտեան 9ին։ Կազմակերպիչ մասնախումբին նախագահ Պ. Սալիքոլովսքի արտասանեց բացման ճառը։ Սէն–Ղենֆէրէօրի կառավարիչին ընդհանուր քարտուղարը, Ֆրանսայի կառավարութեան անունով բարի գալուստ մաղթեց համաժողովին անդամներուն։ Ցետոյ խօսեցաւ Մոնաքոյի իշխանը եւ համաժողովին անդամներուն անունով շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանսայի կառավարութեան։ Գոհութիւն յայտնեց թէ խաղաղասիրական կազմակերպութիւնները հետզհետէ կը զարգանան։ Մոնաքոյի իշխանը յարեց.

«Արդէն իրաւաբանական տուեան, խորհրդարանական համաժողով ու խաղաղութեան մնայուն դիւան կոչուած այդ գեղեցիկ հաստատութիւնները, բոլոր այն կարեւոր հաստատութիւնները, որոնք հետզհետէ մեծ տեղ մը կը գրաւեն մարդկութեան գործերուն մէջ, կը կրեն ձեւափոխութեան մը սերմը, որուն պիտի չկրնայ դիմանալ պատերազմի աղէտը։»

Ռուանի քաղաքապետին առաջին օգնական Պ. Ռապէր քաղաքապետութեան անունով պաշտօնեայ համաժողովին անդամները։ Ցետոյ հետզհետէ խօսեցան օտարազգի անդամները. Պառոն ֆոն Սուտնէռ՝ Վիէնայի Բնակերութեան կողմէ, Պ. Ռիվիէր՝ գերման Ընկերութեան, Պ. Բրամ՝ անդրանիկ, Թուր զօրավարտ՝ հունգարական եւ Պ. Մոնթիա՝ իտալական։ Այս վերջինը ջերմապէս ողջունեց Ֆրանսացիները, յիշելով այն այցելութիւնը, զոր Իտալիոյ թագաւորը պիտի տայ Բարիզի։ Նաեւ ըսաւ թէ ալ եւս որ եւ է վէճ չկայ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ։ Այդ բանախօսութիւնը ջերմապէս ծափահարուեցաւ։ Ցետոյ խօսեցան Մ. Նանսէնգաց, Պէլճիքայի, Ռուսիոյ ու Զուիցերիոյ պատուիրակները։ Համաժողովը շնորհակալութեան եւ շնորհաւորութեան հեռագիրներ ուղղեց Պ. Լուպէի ու Պ. Բոնպի։ Տիկին Սվէզրիի առաջարկութեամբ շնորհաւորական հեռագիր մը ալ Մ. Նանսէնգաց նախագահին ղրկուեցաւ, Վէնէցուէյայի խնդրոյն մէջ ունեցած ընթացքին համար։

Բարիզ.—Այն յանձնաժողովը որ Պ. Սինէօրի նախագահութեամբ կազմուած է Օրէրայի պողոտան զարդարելու Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին այցելութեանը առթիւ, 58,000 ֆր. հատաքեց. Նաեւ Սէնի քաղաքապետին ներկայացուց սա ծրագիրը զոր ընդունուեցաւ.

«Օրէրայի պողոտային սկսած տեղը եւ Քամբրոնի–Ֆրանսկլի առջեւ, Թէմթր–Ֆրանսէի հրապարակին վրայ, երկու ասագին սիւներ պիտի կանգնուին եւ պիտի զարդարուին ֆրանսական ու իտալական դրօշներով։ Այդ սիւները որոնք տասներեքհինգ մէթր բարձրութիւն պիտի ունենան, պիտի կրեն Հռոմի դիմանշանները։ Օրէրայի պողոտայն երկու մասի պիտի բաժնուի՝ երկու կամարակապ սրահներով որոնք քառասուն սիւներով իրարու պիտի միանան. ատոնք քսանը ութ մէթր բարձրութիւն պիտի ունենան եւ քսանն ալ տասը։ Աժէնուն վրայ ալ եւեղարական լամպարներ պիտի գտնուին եւ իրարու պիտի միանան ֆրանսական ու իտալական դրոյնէ պատկերով։ Բառասուն է աւելի սիւներ, իւրաքանչիւրը տասնըվեց մէթր բարձրութեամբ, ֆրանսական ու իտալական դիմանշաններ պիտի կրեն։ Օրէրայի պողոտային մուտքին վրայ սիւնազարդ չորս ճեմելիքներ պիտի գտնուին. նոյնքան ալ Քամբրոնի–Ֆրանսկլի մուտքին վրայ։ Ամէնքն ալ իրարու պիտի միացուին տերեւներէ չենուած պատկերով եւ իտալական դիմանշաններով։»

—Հոկտ. 16ին երբ Ֆրանքիւիտական Դաշնակցութեան պատուիրակները ներկայանան Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին, եւ Էլէնա թագուհիին, «Բարիզ–Հռոմ» անուն ալպում մը պիտի մատուցանեն որ կը յիշեցնէ երկու երկիրներու միջեւ մերձեցման զանազան երեւոյթները։ Այդ ալպոմին կողքը նկարուած պիտի ըլլայ նկարիչ Թոֆիանիի կողմէ։ Ցառաջքաղաք գրած է Պ. Միւլ Դլարթի։ Այդ Դաշնակցութիւնը, թագաւորին ու թագուհիին Բարիզ ժամանելուն առթի իրենց ունեցած իրենց ինչպիսի՞ ընդունելութեան պաշտօնական բացումը քիչ եւաքը պիտի կատարուի։

ՌՈՒՍԻԱ

Զարին եղբօրը նշանախօսութիւնը.—Ամուսնութիւններ. — Ծայրագոյն Արեւիւ։

Բեռլին, 21 սեպտ. — Նիքոլա կայսեր եղբայրը՝ Միխայել Ալեքսանդրովիչ գահաժառանգ մեծ դուքսը նշանուեցաւ Մէքլէնպուրկ–Շվէրէրին Սէսիլ դքսուհիին, որ երկրորդ աղջիկն է Մէքլէնպուրկ Շվէրէրին Անտոնիա Միխայլովնա այրի մեծ դքսուհիին։ Հարսնիքը մարտին պիտի կատարուի Բաքի մէջ։

—Սէսիլ դքսուհին մեծ քոյրը՝ Ալեքսանդրին դքսուհին ալ Բաքի մէջ ամուսնացաւ 1898 ապրիլ 26ին՝ Տանիմարքայի Քրիսթիան իշխանին հետ։

—Ռուս կառավարութիւնը որոշեց մօտերս Բորթ–Արթուրի եւ Շանկայի մէջ հիմնել երկու պաշտօնաթերթեր՝ մէկը չինարէն ու անգլերէն ու միւսը անգլերէն։ Այդ երկու լրագիրներուն պաշտօնը պիտի ըլլայ վեր հանել Ռուսիոյ կատարելիք խաղաղասիրական պաշտօնը Մայրագոյն–Արեւելքի մէջ. Նաեւ դէմ դնել Ճապոնի լրագիրներուն եւ ուրիշ թերթերու յարձակումներուն ռուսական ազդեցութեան դէմ։

ԱՆԳԼԻԱ

Նախարարական տագնապը. — Դահլիճին մասնակի փոփոխութիւնը.— Վերջնական որոշում դեռ չկայ։

Լոնտոն, 21 սեպտ.—Այս իրիկուն պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ դահլիճին վերակազմութեան մասին այս գիշեր որ եւ է զեկոյց պիտի չըլլայ։ Հետեւաբար այս իրիկուն Սէնթ–Ճէյմս Կազէթի հրատարակած անուանումները կանխատես են։ Այդ լրագիրը կ'ըսէ թէ Պ. Օսթէն Չէմպրլէն ելմտական նախարար պիտի անուանուի, Պ. Արնոլտ Ֆորսթէր՝ Հնդկաստանի եւ Լորտ Մէլպորն՝ գաղթային։ Կը կարծուի թէ վաղը կամ յաջորդ օրը յայտնի պիտի ըլլայ թագաւորին եւ նախարարապետին միջեւ կատարուած խորհրդակցութեան արդիւնքը։ Թէեւ հանրային կարծիքին մեծամասնութիւնը այնքան խանդավառութիւն ցոյց չի տար Լորտ Միլնէրի անուանման համար, սակայն Թայմզ, Սթանտարտ ու Տէյլի Մէյլ որոնք միշտ սքանչացում յայտնած են Լորտ Միլնէրի նկատմամբ, նախարարական պաշտօն մը կը պտնդնէն անոր համար։ Նշանակութեան արժանի պարագայ մըն է որ մասնաւոր թղթատար մը, երէկ իրիկուն, Մարլբէրպատ ուղեւորեցաւ, թագաւորին կողմէ նամակ մը տանելով Լորտ Միլնէրի։ Ուրեմն հաւանական կ'երեւայ որ Հարաւային Ափրիկէի բարձր գամիսէրը պաշտօնի կոչուի դանչիմին մէջ։ Իրողութիւնը ինքնին կարեւորութիւն մը ունի, վասն զի նախընթաց պարագայ մը առաջ պիտի բերէ Անգլիոյ մէջ։ Մինչեւ հիմա այդ կարգի պաշտօնեայ մը նախարարութեան չէր կոչուած, ուրիշ բան է եթէ որ եւ է նախարարութեան մէջ ընդհանուր քարտուղարի պաշտօն վարած ըլլայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհելմ կայսրը Տանցիկի մէջ.—Ցիշատակարանի մը բացումը.— Գործաւորական պատուիրակութիւնը.— Վիճակագրութեան համաժողովը։

Տանցիկ, 21 սեպտ. — Այս իրիկուն հանդիսական արարողութիւն մը կատարուեցաւ Վիլհէլմ Ա.ի համար կանգնուած յիշատակարանին բացմանը առթիւ։ Ներկայ էին Վիլհէլմ կայսրը, նախարարապետ ֆոն Պիլով կոմսը, Բրունսիոյ ելմտական նախարարը՝ պառոն ֆոն Ռիտնպաուէն, երկրագործական նախարարը Պ. ֆոն Բոպէլսքի եւ պատերազմական նախարար Այնէմ զօրավարը։

—Վիլհէլմ Ա.ի յիշատակարանին բացումէն եւաքը՝ կայսրը գնաց ընդհանուր հրամանատարին պաշտօնատունը, ուր ընդունեց գործաւորական կուսակցութեան պետերը։ Առանցմէ մէկը բանախօսութիւն մը արտասանեց. երախտագիտութիւն յայտնեց կայսեր՝ այն վատառոյթեան եւ բարեսպասկամութեան համար զոր զանազան առիթներով ցոյց տուած է գործաւորներու նկատմամբ։ Բանախօսը հանդիսաւորապէս յայտարարեց թէ գործաւորները միշտ անդրդուելի հաւատարմութիւն մը պիտի ունենան։ Վիլհէլմ կայսրը պատասխանելով ըսաւ թէ Մեծն Վիլհէլմ, գերման կայսրութիւնը իր միութեան մէջ հաստատելու առթիւ, ինչպէս առաջին անգամ կարելի ընծայած էր ահագին զարգացում մը ճարտարագործութեան ու վաճառականութեան. Նաեւ գործ մատուցի կարարած էր այնքան գործաւորներու։ Վիլհէլմ Բ. յարեց թէ աշխատաւորներու դասակարգը ատոր համար պէտք է ուրախ ու գոհ ըլլայ. պէտք է շահագրգռուի գործունէութեան այդ տեսակ ապարէշներ բացուելէն եւ կայսրութեան ամբողջութեանը պանպանուելէն թէ՛ ներքուստ եւ թէ արտաքուստ։ Կայսրը ցոյց տուաւ որ գործաւորները ի՛՛չ պաշտպանութիւն կը գտնեն բանակին մէջ, վասն զի բանակն է որ գործաւորներուն թոյլ կուտայ յաղթանակ յաղթանակի վրայ տանելու իրենց խաղաղական ասպարէզին մէջ։ Վիլհէլմ Բ. խօսքը աւարտեց յոյս յայտնելով որ այսօր գործաւորներու կողմէ իրեն յայտնուած զգացումները, արձագանգ պիտի գտնեն միւս գործաւորներուն սրտին մէջ եւ թէ ամէնքն ալ պիտի լլչեն թէ ամէն բանէ առաջ դերմանացի են։

—Վիճակագրութեան միջազգային կառոյցին 9րդ համաժողովը, երէկ, Պէրլինի մէջ բացուեցաւ. Խորհրդարանին մէկ սրահին մէջ, Գերմանիոյ նախարարներէն Պառոն ֆոն Համմէրշթայն, կայսեր անունով խօսելով, գերմաններէն ու ֆրանսերէն ողջունեց համաժողովին անդամները։ Ցետոյ գերման կառավարութեան անունով շնորհակալութիւն յայտնեց իրենց եղած հրաւէրին այսքան մեծ թուով պատասխանելուն համար։ Պարզեց վիճակագրութեան կարեւորութիւնը, որ հիմա իբրեւ լուրջ գիտութիւն մը նկատուած է միջազգային խուզարկութեանց տեսակէտով։ Ներքին գործոց նախարար Բոդտոմովսքի կոմսը, արձակուրդով բացակայ ըլլալով, ընդհանուր քարտուղարը, գերման կառավարութեան անունով, շնորհակալութիւն յայտնեց, ըսելով որ գերման կառավարութիւնը մեծապէս կը շահագրգռուի վիճակագրութեան համաժողովին աշխատութիւններէն։ Կրթական նախարար Պ. Սթռուտ ալ հեռագրով մաղթեց որ համաժողովին աշխատութիւնները յաջողին։ Բարիզի Լէվասէօր բրոֆէսէօռը սկսաւ գիտական համարատուութեանց շարքը, մակերեւոյթին տարածութեան եւ բնակիչներու թիւին վրայ տեղեկութիւններ հաղորդելով։ Համաժողովը, Պ. Լէվասէօրի առաջարկութեամբ սա որոշումները տուաւ.

«Ա. Կը յանձնարարուի օգտուիլ միանգամայն բնական ու քաղաքական աշխարհագրութիւններէն՝ երկրիս մակերեւոյթին տարածութեանը հայիւներուն համար։ Բ. Պետութեանց տարածութիւնը պէտք է միշտ գրուի՝ նշանակելով ճամբաները, գետերը, լիճերը, աւազակայանները եւ այլն։ Դ. Եւրոպայի բնակիչներու թիւին վրայ վիճակագրութիւն մը պիտի պարտաւորի, որուն համար վիճակագրական դիւանները պիտի տան անհրաժեշտ տեղեկութիւնները։»

Համաժողովը, իրիկուան նիստին մէջ, որոշեց փոփոխութիւն մը ընել կանոնագիրներուն նկատմամբ, որոնց համաձայն նոյն կանոնին անդամ չեղող պաշտօնական վիճակագիրները պիտի հրաւիրուին կանոնին նիստերուն եւ խորհրդակցութեանց պիտի մասնակցին, բայց ներկայ պիտի չգտնուին այն նիստերուն, ուր ընտրութիւններ կատարուին եւ կամ ներքին վարչութեան վերաբերեալ խնդիրներու վրայ խորհրդակցութիւններ ըլլան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Ցարաբերութիւնները Հապէշիստանի հետ.— Առեւտրական դաշնադրութիւն մը.— Սպիտակամորթ եւ սեւամորթ։

Նիւ–Եորք, 21 սեպտ.— Մարսիլիոյ Ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսը Ուաշինկթըն կը սպասուի՝ ստանալու Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութեան հրահանգները. Հապէշիստան ուղեւորելէ առաջ, ուր կ'երթայ մասնաւոր պաշտօնով։ Ընդհանուր հիւպատոսը ամերիկեան մամանակով մը ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Ճիպութի, Անկէ նաւային տասնրվեց դիմուորներու ուղեկցութեամբ Ատիս–Ապապա պիտի երթայ։ Կը կարծուի թէ այդ ուղեւորութեան նպատակն է առեւտրական դաշնադրութիւն մը կնքել Մ. Նահանգաց եւ Հապէշիստանի միջեւ։

—Սպիտակամորթի եւ սեւամորթի խնդիր մը կը զբաղեցնէ Մ. Նահանգաց հարաւային մասին. ամբողջ լրագիրները՝ Ինդիոյ առարկան է Համլէթի մէջ պատահած միջադէպ մը՝ որ ատորնացուցիչ կը նկատուի սպիտակամարթներուն համար։ Պ. Ռուզվէր–Ուաշինկթընն, սեւամորթ ուսուցիչը, որ քառասունի չափ ուրիշ սեւամորթներուն հետ Նաշվիլի համաժողովէն կը դառնար, ճայարանի մը ամբողջ սրահը գրաւած էր, որում ծերակուտական Պաքսն եւ ուրիշ քանիներնիդ սպիտակամարթեր տեղ չգտան ճայելու։ Ընթերցարանին մէջ տեղ մը պատրաստուեցաւ, բայց չտարբը չուզեցին ճայել եւ նոյն իսկ տեղան նստել բունիսկ ճայարանը երբ սեւամարթները մեկնեցան։

ԱՄՈՒՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Կրկնամուսնութիւնը յանախադէպ.—Գործաւոր մը որ տարիներով երկու կին կը պահէ.— Գաղտնիքը բեւեւան եղաւ։

Այն դիւրութիւնը, որով կ'ամուսնանան Անգլիոյ մէջ, պարզ յայտարարութեան մը վրայ, առանց ինքնութեան ոեւէ թուղթի, երբեմն պատճառ կ'ըլլայ որ կրկնամուսնութիւններ պատահին։ Մեծին Բրիտանիոյ, ինչպէս նաեւ Մ. Նահանգաց մէջ, ուր ամուսնական օրէնքը մեղմնոյն է, արդարեւ կրկնամուսնութիւնը յանախադէպ է ամէն երկրէ աւելի։ Կրկնամուսնութիւնը խիստ պատժի ենթարկուած արարք մը ըլլալուն, բազմաթիւ կրկնամուսիններ կը դատուին անգլեւաքսոն դատարաններու առջեւ։ Մինչեւ հիմա տեսնուած այս կարգի դատերուն մէջ, ամէնէն եզականն է Ուոլթըր Հարվէյի պարագան։ Ամբաստանեալը՝ ատաղձագործ մը, որ ամիսը 400 ֆր. կը շահէր, ամբողջ քսանրեօթ տարի երջանիկ կեանք մը անցուց կնոջը հետ։ 5 տարի ալ, 1898–1903, կենակցեցաւ երկրորդ ամուսնի մը հետ, որ, անհաւասարի բան, հինգ վարկեան հեռու կ'ապրէր։ Հարվէյ չորս զաւակ ունէր առաջին կնոջմէն, երեք հատ՝ երկրորդէն։ Հինգ տարուան միջոցին՝ երկու կիներէն եւ ոչ մէկը կասկածեցաւ այս կրկնակ կենակցութեան վրայ։ Մարդուկը շատ պարզ միջոց մը գտած էր։ Իր օրինաւոր կնոջ կ'ըսէր թէ գիշերը կ'աշխատէր գործարանին մէջ, իսկ միւս կնոջն ալ թէ ցերեկը կ'աշխատէր։ Որպէս զի ձախող պատահար մը ամէն ինչ երեւան չհանէ, իր երկու կիներուն ալ յայտնած էր թէ նմանագէմ մը ունէր թաղին մէջ։ Երկամանգամ օրինաւոր կնոջ հետ տեսնուեցաւ սիրուհիին կողմէ, սակայն նմանագէմ ըլլալուն սուտը փրկեց զինքը։ Շատ բարի հայր ու ամուսին մըն էր այս ատաղձագործը, որ իր թշուակը հաւասարապէս կը ծախսէր երկու կիներուն համար։ Խնամով կը մեծցնէր իր եօթը զաւակները, որոնք դպրոցին մէջ իրարու կը հանդիպէին, առանց գիտնալու թէ միեւնոյն հայրը ունէին, ինչպէս իրենց կիները հայթայթիչներուն խանութները կը տեսնէին զիրար, առանց գիտնալու որ միեւնոյն ամուսինը ունին։ Անգլիոյ մէջ իրարու գործին այնքան քիչ կը հետաքրքրուին որ պիտի չարունակէր անչափ ելլալ կայտառութիւնը, եթէ երբեք Հարվէյ չի հիւանդանար։ Մինչ հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր, օրինաւոր կինը ամուսնային գրպանէն գտաւ նամակ մը, սա ստորագրութեամբ «Ձեր սիրելի կինը։» Հարվէյ դատի քաշուեցաւ, ու հիւանդանոցէն ելլելուն՝ դատարանին ներկայացաւ, որ ազատ արձակեց զայն։ Հարվէյ հանդարտօրէն, իր կիներէն մէկուն տան ճամբան բռնեց։

ԲԺԻՇԿՆԵՐԸ ԱՒՍՏՐԻՈՅ–ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Բժիշկներու պակասը.— Հիւանդութեանց դէմ ապահովագրութիւն.— Բժիշկներու ապրուստը նուազած։

Աւստրիոյ–Հունգարիոյ մէջ բժիշկ քիչ կը գտնուի։ Փնտռելու ըսելու թէ աւելի գիւղերու քան քաղաքներու մէջ։ Անոնց պակասը զգալի կ'ըլլայ։ Երկրին համայնքներուն 100 ին 86ը, այսինքն 20,000 համայնք բժիշկի կարօտ կը քաշեն։ Տեղերու համեմատ, մահերուն 100ին 30ին մինչեւ 75ը, առանց բժշկական վկայագրի արձանագրուած են։ Մինչ շատ մը երկիրներու մէջ ամէն տարի կ'աւելնայ բժշկութեան հետեւող ուսանողներու թիւը, առանց իրական պէտք զգացուելու, ընդհակառակը, աւտրիական համայնքներուն մէջ հետզհետէ կը նուազի անոնց թիւը։ 1000 ուսանողներէն հազիւ 130ը բժշկութեան կը հետեւին։ Վերջին երկու տարիներուն մէջ կէս առ կէս իջած է բժշկական ուսանողներուն թիւը։ Շանկեան է գիտնալ այս երեւոյթին պատճառը։ Տոքթ. Վիխմանի կարծիքով, որ այս կացութիւնը պարզած է Վիէննայի բժշկական վերջին համաժողովին մէջ, հիւանդութեանց դէմ ապահովագրութիւն կատարող ընկերութեանց բարգաւաճումն է։ Այս տեսակ ապահովագրութիւնը ապանած է բժշկական արուեստը։ Վիէննացիներուն մէկ երրորդ մասը ապահովագրուած է հիւանդութեանց դէմ։ Նոյն իսկ քաղաքներուն մէջ, ընդհանուր բժիշկները չպիտի կրնան ապրուստնին ճարել։

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեսփոխանի մը գլխուն եկած փորձանքը.—Կուռւարար ամոլը եւ ոսիկանը։

Ընտրական կատաղի պայքարի մը հետեւանօք, Պ. տը Բորֆանթի, լեհ կաթոլիկ ազատական, Բաթովիցի երեսփոխան ընտրուեցաւ բրօսիական Սիլեզիոյ մէջ, լեհ կաթոլիկ պահպանողական ընտրողի մը պարտութեան մասնակցելով։ Ասկիա անդի ունեցած էր անցեալ յունիս ամսուն ու երեսփոխանը կը կարծէր որ միտքերը հանդարտած էին։ Վերջերս Պ. տը Բորֆանթի ուղեց ամուսնանալ։ Բայց կղերը չուզեց պսակել զայն, Դրէսլաւի եպիսկոպոս մսնէնեէօր Բոքի դէմ լրագիրներուն մէջ հրատարակած յօդուածներուն համար։ Երկար բանակցութիւններէ յետոյ, կղերը հաւանեցաւ պսակել, եթէ երեք նորընտիր երեսփոխանը հրապարակաւ հերքէր իր հրատարակութիւնները։ Բայց Պ. Բորֆանթի հակառակորդ կաթոլիկ մամանխումբը չընդունեց այս պայմանը։ Պառնոնցեց որ յետս կոչումը վաղմի արարողութեամբ կատարուի։ Զգլխացող պարտէր բոկան, ձարդաքոի հագած, Դրէսլաւի եպիսկոպոսին ընկերաքը երթալ, իր գործած յանցանքները խոստովանիլ եւ նորէն ապանոնցնելու։ Ամբոխը, ընդհակառակը, աւտրիական համայնքներուն մէջ հետզհետէ կը նուազի անոնց թիւը։ 1000 ուսանողներէն հազիւ 130ը բժշկութեան կը հետեւին։ Վերջին երկու տարիներուն մէջ կէս առ կէս իջած է բժշկական ուսանողներուն թիւը։ Շանկեան է գիտնալ այս երեւոյթին պատճառը։ Տոքթ. Վիխմանի կարծիքով, որ այս կացութիւնը պարզած է Վիէննայի բժշկական վերջին համաժողովին մէջ, հիւանդութեանց դէմ ապահովագրութիւն կատարող ընկերութեանց բարգաւաճումն է։ Այս տեսակ ապահովագրութիւնը ապանած է բժշկական արուեստը։ Վիէննացիներուն մէկ երրորդ մասը ապահովագրուած է հիւանդութեանց դէմ։ Նոյն իսկ քաղաքներուն մէջ, ընդհանուր բժիշկները չպիտի կրնան ապրուստնին ճարել։

ՀՐԴԵՀ ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՄԷՋ

Մեծ ադks մը.— Անուելի փոքրիկի մը ասեն.— Միլիոնաւոր վնասներ։

Մարսիլիա, 21 սեպտ.—Հրդեհ մը, որ անագին հանմանութիւններ սատացաւ, այս իրիկուն մոխիր դարձուց Կուռնէլի ձէթի գործարանը՝ Նաւհոնալ ծառուղիին անկիւնը։ Կրակը սկսաւ չոռնարաններուն մէջ, ուր իւղալից հատիկներ կային։ Բանի մը վայրկեանի մէջ ամբողջ շէնքը բոցերով պատրուեցաւ։ Ահարկու փոթորիկ մը արձարձեց կրակը անլուր արագութեամբ եւ գործարանին բոլոր շէնքերը, որոնք խիստ մեծ տարածութիւն մը կը կազմեն, սկսան այրիլ։ Թէեւ ընդհանուր խուճապ կը տիրէր, սակայն օգնութիւնները շուտով կազմակերպուեցան։ Բաղաքին զանազան թաղերէն ջրանկիրները փութալով սկսան մեծ ճիգերով աշխատիլ, սակայն կրակը կը սպառնայ տարածուիլ գործարանին շուրջը գտնուած բազմամարդ թաղը։ Քսան տուներ վտանգի տակ գտնուելով պարպուեցան։ Հովին արձակած կայծերը՝ մօտը գտնուած շէնքերը կը բռնկցնէին։ Կէս գիշերին, եղած մեծամեծ ջանքերու շնորհիւ, աղէտին առաջքը առնուած կը կարծուէր, բայց հովը մոլեգին կերպով կը փչէր, ուրիշ շէնքեր ալ բռնկելու վտանգին մէջ ձգելով։ Տուն մը բռնկեցաւ։ Զրանկիրները կը շարունակեն աշխատիլ, բայց կրակը կը շարունակէ իր աւերումը։ Վնասները մէկ միլիոն ֆր.է աւելի են։ Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չկայ մինչեւ հիմա։

—Հրդեհը Կուռնէլի գործարանին մէջ սանմանափակելու յոյսը դժբաղդաբար չիրականացաւ։ Հովը որ հարաւէն կը փչէր, յանկարծ հիւսիսային դառնալով, ուրիշ շէնքեր ալ բռնկեցան։ Զրանկիրները մեծամեծ ջանքեր կ'ընեն աղէտքին առաջքը առնելու համար։

Ներքին Լուրեր

Սելամլէքի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Հայիմէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ եւաքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Ֆրանսայի դեսպանը, կինը եւ Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին դեր–ատենապետ ու Տիկին Լոքրուա եւ առաջին թարգմանը, Պէլճիքայի դեսպան, առաջին թարգմանը, ու չորս հիւրեր, Օսմ. Փաշաներուն տնօրէնը ու քարտուղարը եւ Իտալիոյ հիւպատոսը ու ընկերը։ Հիւրանոցին բարձրաւանդակին վրայ կը գտնուէին նաեւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած երեսունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Մուսթաֆա Մէտհի պէյի։ Սնանկի ատիճան՝ Մեծ–Եպարքոսին ապարանքին հեռագրատան պաշտօնեաներէն Մուսթաֆա ու Ռէշիտ էֆֆներու։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Նուրի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Մէլամլէքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Ֆրանսայի դեսպան Պ. Բոնսթան պատիւ ունենալով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու ոչ–պաշտօնապէս, Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին դեր–ատենապետ Պ. Լոքրուան որ զրօսական պաշտօնի համար Կ. Պոլիս եկած է։ Ցետոյ Սեւ Լերան արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուքովիչ պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընդունուելու եւ, այսօր Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։»

Լէյլէյի ԲԱՂԱՒԻՊԻ տօնին առթիւ, երէկ, բոլոր նախարարները եւ կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները Կայս. Պալատ երթալով իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին եւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

— Մէքքէի Էմիրը, կուսակալները եւ օտար տէրութեանց քով գտնուող օսմ. դեսպանները, Լէյլէի Բաղաւիպի տօնին առթիւ, շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեցին Կայս. Պալատ։

—Մէքքէէն ու Մէտինէէն կը հեռագրեն թէ Լէյլէի Բաղաւիպի տօնին առթիւ, նուիրական վայրերուն մէջ արարողութիւններ կատարուեր եւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Լէյլէի Բաղաւիպի տօնին առթիւ, կարկանդակ ու շաքարիղէն բաշխուեցան Համիդիէ Ազգային Անկելանոցին բոլոր պատրաստարանաներուն։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուքովիչ եւ դեսպանատան գործակատար Պ. Մաթանովիչ, երէկ, Կայս. Պալատան հիւրանոցէն դիմեցին Մէլամլէքի արարողութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով անոնց ներկայութիւնը, անենկապտ էմին պէյի միջոցաւ Իր Կայս. մեծարանքները հաղորդել տուաւ։ Պ. Վուքովիչ, ինչպէս կ'երեւայ Պաշտօնական Զեկոյցէն, պատիւ ունեցաւ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ, այսօր Կ. Պոլսէն մեկնելուն առթիւ, իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ Երեսփ. Ժողովին դեր–ատենապետ Պ. Լոքրուա ու կինը, առջի օրը, դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Ռուէի հետ, պալատական նաւակներով այցելեցին Պէյլէրպէյի ու Տոլմա Պաղչէի պալատները։ Ցետոյ այցելեցին նաեւ Թարգաքաս պալատը ու կայս. Դանձարանը։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Եէմէնի զօրաբանակին եւ Հիճազի զօրաբաժինէն արձակուած զինուորներ Ասիր չոգենաւով Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանած են, բարեհաճեցաւ կայս. մասնաւոր թիկնապահ Մէէմէտ փաշայի միջոցաւ Իր կայս. բարեւները հաղորդել տալ անոնց. Նաեւ դրամական պարգեւներ բաշխել տուաւ այդ զինուորներուն իւրաքանչիւրին։ Զինուորները Ասիր չոգենաւէն Թաֆֆ չոգենաւը փոխադրուելով, երէկ իրիկուն դէպի Սեւ Ծով ճամբայ հանուեցան՝ իրենց ծննդավայրերը երթալու համար։

ԲՈՒՍԼԻԻի մէջ համախմբուած կայս. զինուորներուն համար Նորէն 624 դրամի գումար մը հանգանակուած է զինուորական ընդարձակման վարժարանին։

—Բաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը մինչեւ հիմա 39,635 դրուշի գումար մը ստացաւ նոյն նպատակով։

—Սկիւտարի Ջրանկիր զինուորներու Դ. վաշտին Դ. գումարտակը 247 դրուշ հանգանակեց նոյն նպատակով։

—Կրօնական ուսանողներ ալ իրենց մէջ 1409 դրուշի հանգանակութիւն մը կատարեցին։

—Սկիւտարի կառավարիչ Համիտ պէյի եւ թաղապետութեան Թ. չրջանակին տնօրէն Մուսա պէյի հսկողութեան տակ Սկիւտարի մէջ հանգանակութեան ձեռնարկուած է Բաւմէլիի մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար։

—Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած եւ քաղաքապետութեան պաշտօնարանին կողմէ հանգանակուած թանկարժէք, գալպարներէ մաս մը 265 հակերու մէջ դրուելով 72 օխա թէլի հետ Բ. զօրաբանակը ղրկուեցաւ՝ Էմիրէի կողմը համախմբուած կայս. զինուորներուն բաշխուելու համար։ 276 հակ ալ Գ. զօրաբանակը (Մանաւադը) ղրկուեցաւ։

—Սէլանիկի կուսակալին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է նպատակ հաւաքելու համար։ Հաքիմ էֆֆի կնոջ նախագահութեամբ ալ մասնախումբ մը կազմուած է ընտանիքներէն հանգանակութիւն կատարելու համար։ Ֆիլոտոնեայ ու հրեայ տիկիններէ ալ մասնախումբեր պիտի կազմուին։

—Սուրիոյ, Պէյրութի, Հալէպի, Տիարպէքիրի, Սամսոնի, Թոքատի, Է

ելլող չոգեաւերը Բլոդոմէնի մաքրանոցը զրկել, ուր ուղեւորները պատ դատ բժշկական քննութեան ենթարկուին եւ ապանեսուին, նաեւ մուկերու ջնջման հրահանգն ալ գործադրել։ Կ. Պոլիս գալիք ուղեւորներն ալ թէ՛ Տարանտէլի մէջ եւ թէ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանելու պահուն նորէն բժշկական քննութեան ենթարկուին. իսկ ուրիշ տեղեր երթալիք ուղեւորներն ալ, իրենց առաջին անգամ հանդիպելիք առողջապահական կայաններուն մէջ։ Երկաթուղիով երթալիք ուղեւորներն ալ կառաւարութիւն ճամբայ ելլելէն առաջ բժշկական քննութեան պիտի ենթարկուին։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱԻԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Բեռդերապուրկէն հեռեւեալը կը հեռագրեն սեպտ. 11/24 թուականով.— Ռուսական կառավարութիւնը զեկոյց մը հրատարակեց, որով է վեր կը հանուի թէ պուլկար աւազակախումբերուն բուն նպատակն է փոխել Բումէլիի վարչական կարգ ու սարքը, Պուլկարներուն հակցած կերպով, վնասելով ընդհանուր ժողովուրդին իրաւունքներուն։ Զեկոյցը լեռոյ խօսելով այդ աւազակախումբերուն եղած ցաւալի աշկցութեան համար, աշակցութիւն մը զոր ընձեռեցին անոնք որ սխալմամբ կը կարծէին թէ այդ ասպատակներուն ընթացքը պիտի տրիպէր Ռուսիան՝ բարեփոխել իր ծրագիրը եւ պաշտպանել աւազակապետներուն անիրականալի ծրագիրները, կ'ըսէ թէ՝ մեծ տէրութիւնները Ռուսիոյ եւ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ առաջարկութեան վրայ՝ յանձնարարած են Սոֆիայի իրենց ներկայացուցիչներուն, յայտարարել պուլկար կառավարութեան թէ իրենք կատարելապէս համաձայն են վերոյիշեալ երկու տէրութիւններուն հետ եւ թէ ընդդիմութեան ատեն— յայտնի ըլլայ թէ դաղտնի—Պուլկարիա չի կրնար ո եւ է տէրութենէ օգնութիւն սպասել։

ԷՏԻՐՆԷԻՆ կը գրեն թէ երկու օրէ ի վեր չրջակայ լերանց վրայ ձիւն տեղացած ըլլալով օդերը ցրտած են։

—Էտիրնէի նահանգին մէջ հունձքերու առատութիւնը յուսացուցածէն շատ լաւ է թէ՛ որակով եւ թէ քանակով։ Էտիրնէի հրազարակին վրայ կակուղ ցորենի քիլէն 18 էն 20 եւ կարծր ցորենի քիլէն 20 էն 21 ուկէս եւ գարիի օխան 25 փարայի կը ծախսուին՝ օսմ. ոսկին 123 դրուշի։

ԵՐԶՐՈՒՄԷՆ կը գրեն թէ Հասան Գալէի մէջ զինուորական հրամանատարութեան համար չենք մը պիտի կառուցուի։

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ.— Բժշկական ժողովը որոշեց որ դեղարաններու համար պատրաստուելք ընդհանուր սակացոյցը երեք հազար օրինակ տպագրուելով իւրաքանչիւրը կէս ոսկիի ծախուի բոլոր դեղագործներուն։ Դոյնպէսք հաստատեն, տպագրութեան ծախքը հանուելէ ետքը, մնացած գումարը յանձնուի Հիմնի երկաթուղիին յանձնաժողովին։ Առողջապահական Խորհուրդն ալ վաւերացուց այդ որոշումը որ պիտի գործադրուի։

Բ. ԴՈՒՌԻԸ վաւերացուց Աքեալի աւերարիական նորընտիր հիւպատոս Պ. Ապոհանէ Տոքի պաշտօնը։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ չորեքշաբթի օրը ժամանախտ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ մէջ ինը օրէ ի վեր քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՅՈՒՆԱՐԻՆ Թահիտrոմոս լրագիրը կանոնի ու պատուէրներու անսասան ըլալով, անպայման կերպով դադրման դատապարտեցաւ։

ԹԷՀԷԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Մէչէտի մէջ քոլերա երեւան ելեր է։

ԷՏԻՐՆԷԻ ռուսական փոխ-հիւպատոս կարգուեցաւ Երուսաղէմի ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանին քարտուղար Պ. Եուքովսքի, որուն յաջորդեց նոյն հիւպատոսարանին թարգման Պ. Բէթրով։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպանը, երէկ առտու, Խտիվին ապարանքը երթալով, այցելութիւն տուաւ Ն. Բարդուեանի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը, Եէնիքէօյ, Թարապիա ու Պէշիւքտէրէ երթալով, այցելութիւն տուաւ օտար դեսպաններուն։

ՍԻՎԱԶԻ նահանգին զանազան տեղերը երաշտութիւն տիրելուն հետեւանքով հունձքերը վնասուած են եւ երկրագործները ուռեսաի ու սերմի յատուկ արմաթք գնելու համար դժուարութիւն կը քաշեն։ Դրուեցաւ նոյն կուսակալութեան որ երկրագործական պանքայի անուսուկէն փոխառութիւններ ըլլան անոնց։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ եւ հանքերու գործառնութեանց քննիչներէն Ալի էֆ. ու Կարապետ էֆ. Դասթէմունիի նահանգը պիտի ղրկուին՝ կարգ մը քննութիւններ կատարելու համար։

ՄԻՍԻՆ ԴԻՆԸ.— Բ. Դուռը ծանոյց ամէն կողմ թէ միսի գիները բարձրացնելու մասին չահագէաներու առիթ չընծայելու համար, թէ Պոլսոյ եւ թէ ոչխար ղրկող նահանգներու կեդրոններուն մէջ յանձնաժողովներ կազմուին՝ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու եւ միչտ հսկողութիւն կատարելու համար։

ՐԵՌՆԱԿԻՐՆԵՐԸ.— Մալիւմաք կ'առաջարկէ որ մաքսային վերատեսչութիւնը սակացոյց մը պատրաստել տայ բեռակիրներուն ստանալիք վարձքին համար։

ՁԻՒՆ.— Երզրումէն կը հեռագրեն թէ բարձր լեռներուն վրայ բաւական ձիւն տեղացած ըլլալով օդերը ցրտեր են։

ԱԾՈՒԻՆԷՆ ՄԵՌԱԾ.— Լոյսի Ընկերութեան մավունաձիներէն աւստրիացի Տիմիթրի, առջի գիշերը, մավունային գլխուն տակ գտնուած խցիկին մէջ կրակարան մը դնելով քնացաւ, սակայն ածուխը լաւ վառուած չըլլալով, Տիմիթրի այդ հեռեւանքով մեռաւ։

ԵՐԷԿ ԴԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ գիշեր ժամ 8½ին հրդեհ ծագեցաւ Բիւլիւք Պէպէք Միւնիր պէյի ապարանքէն։ Կրակը տարածուելով այրեցան նաեւ երեք տուներ եւ երկու խանութներ՝ մէկը ծխավաճառ ու միւսը՝ մանրավաճառ։ այդ երկուքին ապրանքները ապառուեցան, որոնք 200 անգլիական ոսկիի ապահովագրուած են Լանքաշիր Ընկերութեան։ Նաեւ այրեցաւ ձկնորսներու յատուկ հիւղակ մը։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ եւ Լիբանանու կառավարչութեան միջեւ համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ, որուն համեմատ օտար սիկառներու մուտքը խստիւ արգիլուած պիտի ըլլայ Լիբանանու մէջ։ Մեծնոյորը Ռէժիի վարչութեան թողուած է, բայց ծխախոտի մշակումն ու վաճառումը մէկ քանի տեղերու մէջ ազատ պիտի ըլլայ։ իսկ միւս տեղերու մէջ վաճառելու իրաւունքը միմիայն Ռէժիին պիտի ըլլայ։ Պէրութի նահանգի սահմանագծէն մէկ քանի քիլոմէթր հեռու գտնուող գործարանները պիտի զգուին։ Լիբանանու մէջ ծխախոտի եւ սիկառի կեղծարարութիւնը պիտի հետապնդուի օրէնքին տրամադրութիւններուն համաձայն։ Մաքսանենգուած եւ կամ օտար երկիրներու ծխախոտը պիտի գրաւուի եւ աճուրդի պիտի դրուի։ Ռէժիին իրաւունք պիտի ունենայ գնելու այդ ծխախոտները։ Ռէժիին Լիբանանու կառավարութեան պիտի վճարէ տարեկան 800 օսմ. ոսկի։ Եթէ Ռէժիին վաճառուածները՝ 10,000 ոսկիէն աւելի ըլլան, այս գումարը պիտի աւելնայ՝ 10 %, եւ 14,000 ոսկի ըլլալու պարագային՝ 15 %։

—Դարձեալ Լիբանանու կառավարչութեան եւ Թէնպէքիի ընկերութեան միջեւ կնքուած պայմանագրութեան մը համաձայն, սակէ վերջը Լիբանանու մէջ Թէնպէքիի սպառումը՝ նոյն ընկերութեան մենաշնորհ եղած է։ Ընկերութիւնը ա՛յն գնով պիտի ծախէ Թէնպէքիին Լիբանանու մէջ, ի՛նչ գնով որ կը ծախէ նահանգներու մէջ, եւ կառավարչութիւնը պիտի գրաւէ ընկերութեան մասնաւոր բահիքներու մէջը դրուած Թէնպէքիին դուրս ծախուած ո եւ է Թէնպէքի։ Ընկերութիւնը 10 ոսկի ամսաթոշակ պիտի տայ, կառավարչութեան իր մօտ կարգած պաշտօնեային։ Ընկերութիւնը ապահոված է Լիբանանու մէջ մէկ տարուան միջոցին 60,000 քիլօ աղէկ տեսակէ Թէնպէքիի վաճառումը։ Մէկ քիլօ Թէնպէքիի համար ընկերութիւնը ոսկեդրամ հաշուով 3 դրշ. պիտի վճարէ կառավարութեան։ Եթէ այդ հինգ տարուան միջոցին չկարենայ կառավարչութեան մէջ 300,000 քիլօ Թէնպէքի սպառել, մինչեւ այդ պակասը լրացնելու ատեն պայմանագրութեան տրամադրութիւնը պիտի շարունակուի ուժ ունենալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ այն ատեն տեղի ունենալիք սպառումին վրայ, ընկերութիւնը որոշեալ տուրքը չպիտի վճարէ։ Այս 5 տարուան մէջոցին եթէ սպառումները 300,000 քիլօն անցնին, յաւելուածական մասին իւրաքանչիւր օխային համար կառավարչութեան՝ երկու դրուշի յաւելումով մը 5 դրուշի տուրք պիտի վճարուի։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԵՐԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Բումէլիի երկաթուղիի պարտատէրերուն 202րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի 18/1 հոկտ. 1903ին, ճիշդ կէս օրին, Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ հրապարակաւ եւ Օսմ. կայս. Պանքային ազգացուցմամբ։

6/19 Սեպտ 1903 3—4

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻԲՍԻԷՆ

226ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ 3 % ՏՈԿՈՍԱԻՈՐ ՊԱՐՏԱՔՈՒՂԹԵՐՈՒ

15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903

221,562 թիւը 50,000 Ֆրանկ շահած է

Հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր. շահած են

18,249	60,024	161,075	256,488	346,648
23,622	71,545	203,507	358,807	369,206
34,380	91,046	203,766	303,668	370,600
48,425	108,758	206,986	305,709	381,047
56,477	149,162	251,000	316,135	391,331

Վճարումները կը կատարուին հոկտեմբեր 1էն սկսեալ Դարիրէի մէջ Ընկերութեան կեդրոնատեղիէն, իսկ Կ. Պոլսոյ, Աղեքսանդրիայի եւ Իզմիրի մէջ Բրէտի Լիոնէի էկողմ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ, ՍԿԻՒՏԱՐ

Ամերիկեան Վարժարանի յառաջիկայ տարեշրջանը սկսաւ 1903 Սեպտ. 15ին (Ն. Տ.)։

Դիլերոթիկներու տարեթոշակն է 35 օսմ. ոսկի Ուսումնարանին չորս դասընթացքներուն համար, իսկ 30՝ Նախակրթարանին համար։

Տնօրէնութիւնը ջանք չէ խնայած վարժարանը ամէն առաւելութիւններով օժտելու։ Լաւագոյն դրութիւնով եւ մեծ յաջողութիւնով կ'ուսուցուին Հայերէն, Ֆրանսերէն, Անգլերէն, Գերմաներէն եւ դասական լեզուները, ինչպէս նաեւ բնական գիտութիւններ։

Հմուտ եւ վարժ հիւանդապահուհիի մը աշխուրջ հսկողութիւնը կը վայելեն աշակերտուհիները եւ կ'ապրին խաղաղ ու բարեկարգ մթնոլորտի մը մէջ։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել վարժարանին Տնօրէնուհի Տ. Փէթրիքի։ 16—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը այս առաւօտ Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահեց Նպատակ Ցանձնաժողովոյ նիստին, որուն ներկայ էին Բարթող էֆ. Թէլեան, Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան, Եդուարդ էֆ. Գարակէօզեան։ Ս. Պատրիարքը Նպատակ Սնտուկին կացութեան վրայ տեղեկութիւններ տուաւ։ Ցանձնաժողովը զբաղեցաւ գլխաւորաբար գրենական խնդիրներով, ինչպէս նաեւ դեղագրութեան տարակներու տպագրութեան խնդրով եւ յառաջիկայ նիստին վերապահեց գործադրութեանը մասին վերջնական որոշումը։

—Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է վաղն առաւօտ պատարագել եւ քարոզել Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին, որուն տօնախմբութիւնն է։ Ն. Սրբազնութիւնը այս իրիկուն Պատրիարքարանէն Սկիւտար կ'առաջնորդուի, ուր պիտի հիւրընկալուի Ս. Խաչի Թաղ. Խորհուրդի տեսչապետ Ալիքբարմագեան էֆ.ի բնակարանը։

—Թոփգաբուի Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն ոմանք երէկ Զեյնոբ պէյ Մէրհամիթճեանի բնակարանը երթալով, շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց եկեղեցիին նորոգութեան ծախքը ստանձնած ըլլալուն համար եւ խորհրդակցեցան նորոգութեան գործին վրայ։

—Թառսոսիոյ Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ալանեան, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, Արմաշի Խնամակալութեան հրաւէրով վաղն առաւօտ պիտի պատարագէ Պալաթի Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցին, ուր կը գտնուի Գարակէօմրիկի հրկիզեալ եկեղեցւոյն Զարեհանի Ս. Աստուածածնայ պատկերը, որուն ուխտագնացութեան օրն է Խաչի տօնը։

—Դատաստանական Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը գումարեց երէկ Պատրիարքարանի մէջ եւ զբաղեցաւ ամուսնական խնդիրներով։

—Կիւրինի մեր թղթակցէն.— «Տ. Յեսուսի խնդիրը զոր յաւիտենական բառով պսակած էի նախապէս, ուրախութեամբ կ'արձանագրեմ թէ վերջաւորութիւն մը ունեցաւ։ Կիրակի, 30 օգստ., Կաթոլիկոսական Կոնդակը կարդացուեցաւ Մայր Եկեղեցւոյ մէջ։ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը կը գրէ թէ Տ. Յեսուսի խնդիրը իրեն ծանօթ էր արդէն Սրվազու Առաջնորդին զրկած տեղեկագրէն, բայց Տ. Յեսուսի աղաչանքն վրայ, տեղւոյն վրայ քննութիւն մը կատարել լսած եւ առ այս զրկած էր Հրանդ Մ. Վրդ.ը, որուն տուած տեղեկագրին վրայ լեցնելով սա պատիժները կը անօրինէ երկու կողմին ալ, Տ. Յեսուսի վեց ամսուան ազատարութիւն, իսկ միւս կողմին երկու տարի հեռու մնալ վիճակային գործերու խառնուելէ։»։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Դալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.— 1. Սկիւտար Ճեմարան հոգաբարձութիւնը ասկէ առաջ գիր մը ուղղելով Խորհուրդին, դանդատած էր տեղի ունեցած անօրինութեան մը դէմ եւ Խորհրդոյ որոշմամբ պաշտօն յանձնուած էր Աւետիսեան Բարսեղ էֆ.ի քննել խնդիրը եւ յայտագրել արդիւնքը։ Բարսեղ էֆ. նոյն յանձնարարութեան համաձայն, նոյն խնդրին համար բանակցած ըլլալով Թաղ. Խորհրդոյ եւ Հոգաբարձութեան անդամոց հետ, յայտնեց թէ անհամաձայնութիւնը սա պարագային ծագում առած էր թէ՝ Թաղական Խորհրդոյ չորս անդամները մեծամասնութեամբ Հոգաբարձութիւնը հրաժարած նկատեր եւ որոշեր են նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմել։ Իսկ դիւանը չէ ուզեր գործադրել դայն, օրէնքին տրամադրութեանց հակառակ նկատելով։ Բարսեղ էֆ. յարեց թէ՝ իր առաջարկութեամբ արժան դատուած է վերակազմել Հոգաբարձութիւնը, ամբողջացնելով նախորդին պակասները եւ ներկայեց այս մասին Թաղական Խորհրդոյ կողմէ ընդունուած ստորագրեալ բանաձեւը։ Միւս կողմէ Թաղական Խորհուրդը եւս յայտագրով մը՝ ը հաղորդէր այս կարգադրութիւնը, ծանուցանելով թէ՝ բացայայտ Հոգաբարձութիւնը կազմուած է եւ կը ներկայացնէր անունները, հետեւաբար Խորհուրդը առնուած տեղեկութեանց եւ մատուցուած յայտագրին վրայ, Կազմ. Կանոնագրին 18րդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն վաւերացուց նոյն Հոգաբարձութիւնը։ 2. Ռոտոսթոյի աղգ. վարժարանայ տեսուչը ներկայացաւ Խորհրդոյ, եւ ծանուցանելով իր պաշտօնավարութեան լրումը, յարեց թէ տեղւոյն Ս. Յովհաննէս վարժարանը այս տարի հինգ շրջանաւարտ աշակերտներ ունեցած է, որոնք Կազմ. Կանոնագրին տրամադրութեանց համաձայն, քննիչ յանձնաժողովոյ կողմէ քննուած եւ արժանի նկատուած են նախակրթութեան շրջանաւարտի վկայականին։ Այս շրջանաւարտներն են. Պ. Պ. Ստեփան Ասատուր, Սրմենակ Փափազեան, Գրիգոր Յակոբեան, եւ Օր. Երանիկ Յովանովիկ եւ Եղիսաբէթ Պալըքճեան։ Խորհուրդը լսելէ ետք այս տեղեկութիւնները իր գոհունակութիւնները յայտնեց։ Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Աղեքսանդրիայի, Ռուսճուքի եւ Գալատիոյ աղգ. վարժարանաց համար ընդունուած ուսուցչաց խնդրով եւ կարեւոր տնօրինութիւններ ըրաւ։

—Պէրլինի մէջ տեսայս վերջերը միջազգային երաժշտական համաժողով մը տեղի պիտի ունենայ, որուն քննութեան առարկայ պիտի ըլլայ նաեւ, ի մէջ այլոց, Կովկասի հայ եկեղեցական երաժշտութիւնը։ Այդ նիւթին վրայ պիտի խօսի Պ. Վ. Կոզգանով, որ հմուտ է երաժշտութեան եւ մասամբ զբաղած է հայ երաժշտութեամբ։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Սահակ էֆ. Խանճեան, շարունակելով բարեյիշատակ Տ. Խաչատուր քհ. Տէր-Գաբրիէլեանի ի նպաստ Հիւանդանոցիս հացագիի կատարած տարեկան հանգանակութեան գործը, ինչպէս անցեալ տարիներ՝ նոյնպէս եւ այս տարի յետագայ ցուցակին համեմատ 500 դրշ. եւս հանգանակած եւ յանձնած է հոգաբարձութեան։—

Ցուցակ երկրորդ.—Նախորդ ցուցակին գումարը 597 դրշ.։ Տիկին Արուսեակ Ա. Էգնոյեան, Տիկին Արքսի Ց. Թավշանճեան 120ական, Եդուարդ էֆ. Մուրատեան, Մինրան էֆ. Մուրատեան, Կարապետ էֆ. Բալխեան, Պողոս էֆ. Բաբիսեան, Սեդրաք էֆ. Մալըմեան, Բեռրովբէ էֆ. Թուլումպաճեան՝ 20ական, Արմենակ էֆ. Շալճեան, Գրիգոր էֆ. Զարքճեան, Խաչիկ էֆ. Սարգիսեան, Խաչիկ էֆ. Բանքանեան, Մագուտ էֆ. Խանճեան, Մարտիկ էֆ. Արաէնեան, Մարտիրոս էֆ. Մարտիկեան, Նշան էֆ. Պէրպէրեան, Պետրոս էֆ. Շիրինեան, Պետրոս էֆ. Ֆրէնկեան, Սամիկ էֆ. Քիւրքճեան՝ 10ական, Խոսրով էֆ. Թորոսեան, Մագուտ էֆ. Ճիլճեան, Միսաք էֆ. Տավուտեան, Յովհաննէս էֆ. Պամամճեան, Պողոս էֆ. Թոփուզեան, Սիմոն էֆ. Ց. Տօլմայեան՝ 5ական, գումար 1097 դրշ.։

(Հոգաբարձութիւն)

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1904

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՍԵՊՂԱԿԱՆՈՒԹԻՆ ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՅԻ

Գին 1 մեկ) Դահեկան

Առաջիկայ 1904 տարւոյ Հիւանդանոցի պարզ Օրացոյցն հրապարակ ելած է խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ. ինչպէս մի քանի տարիներ այս անգամ եւս պարզ օրացոյցն իւրաքանչիւր աւուր եկեղեցական տարողութեանց համար մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակելէ զատ պաշտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականներ եւ հրահանգներ ունի։

Ի դիտութիւն պատուարժան հասարակութեան հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիս ծանուցանել թէ՝ միայն հիւանդանոցիս պարզ օրացոյցն է որուն ճշդութիւնն վաւերացուած է Ազգ. Պատրիարքարանէ, հետեւաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ հոգաբարձութեան կնիքին, ուր գրուած է «Մեսիկանութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1904»։

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ սրտի կը ծանուցանէ թէ՝ բարեսէր ազգայնոց Հիւանդանոցիս նկատմամբ տածած սիրոյն եւ հոգածութեան իրը արդիւնք անցեալ տարի 60,000 հատ պարզ օրացոյց սպառած է, եւ լիայոյս է թէ աւելի եւս սպառման մեծ ապարէզ մը տայ, եթէ իւրաքանչիւր անհատ առնազարակ փութայ գնել մէկ մէկ հատ որով հատատութեանս մէջ խնամեալ 1100ի մօտ պատրպարելոց նպաստած ըլլալու մեծ ճոխոյքն ունեցած պիտի ըլլայ։

Վաճառման կեդրոնատեղին է հոգաբարձութեանս գրասենեակն Մեծ-Նոր Խան մրջին յարկ Թ. 48, 49, 50, ինչպէս նաեւ կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԿԸ ՅԻՇԵՑՆԵՆՔ Թ.

Դասարաններու լաւագոյն կազմակերպութիւնն ու կանոնաւորութիւնը, ինչպէս եւ ծրագրի ու ժամանակացոյցի ճիշդ գործադրումը կարելի կ'ըլլայ՝ չնորհիւ

ՆՈՐ ԴՊՐՈՅԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՐԻՆ

որ կը բաղկանայ 10 պրակներէ եւ կը բովանդակէ նախակրթութեան բոլոր ճիւղերը որ կ'աւանդուին Ազգ. վարժարաններու մէջ։

10 պրակի գինն է 30 դրշ.
Փոստի ծախքով 35 »

Դիմել առ. ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԹԵԱՆ
Խօրասանճեան խան, Սիրուհեի Կ. Պոլիս

ԴՐԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՏԵՏՐԱԿ

Մ. Կ. ՏԷՕՐՄԷՆԵԱՆԻ

Դեղագիր Տէօրմէնեան Մինրան էֆ.ի սոյն դրավարժութեան տետրերը քանիցս սպառած ըլլալով, այս անգամ Ա. Բ. եւ Դ. տետրերուն մէջ փոփոխութիւններ ալ ընելով հրապարակ ելած է, եւ փոխանակ 20 փարայի՝ 10 փարայի կը ծախուի։ Կեդրոնատեղին է միմիայն Սէրվիչէն էֆ.ի տպարանը, Սուլթան Համամ, Կ. Պոլիս։ Շատ գնողներու համար գոհացուցիչ զեղչ։ Զրիավարժ աշակերտաց համար ալ Սէրվիչէն տպարանը իր կողմէ ձրի տետրակներ պիտի տայ։ 4—4

ԱՂՋԿԱՆՑ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(ՆՕԹՐ-ՏԱՄ ՏԸ ՍԻՕՆ)

Ի Բերա, Գալաթիոյ

Վարժարանը այս տարի եւս մասնաւոր ժամեր յատկացուցած է Հայերէն լեզուի դասախօսութեան եւ կ'աւանդէ հայ ուսանողուհեաց, Հայերէն նոր լեզուն, խնամով եւ կարող ուսուցչի ձեռամբ։ 01—10

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՎԻԵՆՆԱ, 25 սեպտ.—Այսօր, կէսօրէն ետքը, Երեսփ. Ժողովին նիստը վերսկսելուն, արտասանողներէն Պ. Բիղոֆաք զինուորական խնդրոյն մէջ Զեհերուն համար ալ պահանջեց այն միեւնոյն իրաւունքները զորս Հունգարիոյ անկախութեան կուսակցութիւնը ուզած է՝ Հունգարիոյ համար։ Ժողովին նիստը վաղուան յետաձգուեցաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԷՅԹԱ, 25 սեպտ.—Երեսփ. Ժողովին խորհրդարանական յանձնաժողովը հրաւիրեց ընդդիմադիր կուսակցութեան երեսփոխանները, որոնք երէկուան նիստին մէջ նախատական ընթացք մը ունեցան Ֆուէն Հէսէրվարի կոմսին հանդէպ, ներողութիւն խնդրել անկէ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Մայրաքաղաքս արտատանուելու պետ Պ. Կիրքովից պիտի կազմէ Սերպիոյ նոր նախարարութիւնը։ Պ. Կիրքովից Թագաւորին ներկայացաւ։

ՏԱՐՄԵԹԱՍ.— Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին, այսօր, Տարմշեատ ժամանեցին։

—Քանի մը օրէն ալ Ալեքսանդրա թագուհին կը ժամանէ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Տրակտիլով զօրավարը հրաժարական տուաւ՝ անձնական պարութեան հետեւանքով։

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼ.— Ամերիկայէն առնուած լուրերու նայելով, ցորենի գիները նորէն ինկած են՝ 83։ Հոս փակուեցաւ 6/3ի։

ՀՌՈՄ.—Ռուսիոյ կայսրը Պիսա ժ. Պապին պիտի այցելէ Հոկտեմբեր 25ին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լօրտ Միլնըը մերժեց գաղթային նախարարութեան պաշտօնը որ իրեն առաջարկուած էր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 12 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	24
Ամէնէն բարձր գին	»	24	29 ½
Ամէնէն վար գին	»	24	16
Բումէլիի երկաթուղի գոց.	Ֆր.	123	—
Ամէնէն բարձր գին	»	124	28
Ամէնէն վար գին	»	122	—

ԲԱՑՈՒՄ 13 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գոնսոլիտ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	25
Բումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123	—
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Գալէտի ծէնէրալ Օթմ.		—	—
Յօտ. Օթմ. Ճանմ է Վայէօռ		—	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	95
» ժուիսանս		143	—
» պարտատուղթ		495	—
Բարատ Գ. Պոլսոյ		562	—
Թրանսվայ		98	—
Գրէտի Ֆոնսիէ Եժիբսիէն		261	50
Սավղրում		71	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	25
» պարտատուղթ	»	522	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Դրշ.	—	—
» » » չէք	»	108	35
Բարիզ » »	Ֆր.	22	15
» » » չէք	»	—	—
Գերմանիա տասնոյս չէք	մարկ	18	73
Վիեննա չէք	Ֆիորի.	21	98

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ֆրանքնոց	Դրշ.	87	03
Անգլիական ոսկի	»	109	36
Շօլ էմբէրիտ	»	20	—
Գրիվնից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	34
Մէճայիդ	»	—	—
ուպլի Գրիվանդամ	Օ. Ո.	6	67

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Սեպտեմբեր

Անգլիական Գոնսոլիտ	88	18
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	59	50
» » » Դ. բաց.	81	75
» » » Դ. գոց.	81	87
Օսմանեան Պանքա	12	25
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	41	50
» Մօնօբոլ	42	—
Գուլկտրական 1888	87	75
Եժիբսիէն լունիֆիէ	104	75
Բօմբնայ	104	—
Թրանսվալ	2	87
Ազտին երկաթուղի	15	—
Փոխանակագիր	25	41 ¼

ԲԱՐԻԶ, 25 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		96	50
Օսմ. Գոնս. սէրի Դ.	բաց. Դրշ.	22	60
	գոց. »	22	52
» » » Բ.	»	60	70
» » » Դ.	»	26	40
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	584	—
Օսմանիէ	»	—	—
ուսմէլի երկաթուղի	»	126	75
Օսմ. մաքսատուն	»	458	—
Օսմ Ռէժի	»	313	—
Սրիսօռիթէ Թիւրք 4 %	»	482	—
Գրէտի Լիոնէ	»	1100	—
Իտալական Ռանթ	»	102	90
Սպանիական արտաքին	»	91	80
Թրանսվալ	»	98	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Դամազեղ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 25 Սեպտեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր. 239	30
Բումէլի երկաթուղի	» 120	—
Օսմ. Ռէժի	» —	—

ՊԵՐԼԻՆ, 25 Սեպտեմբեր

Ռուպլը	Ֆր. —	—
Բումէլի երկաթուղի	» 122	10
Անատ. երկթ. պարտատուղթ	» 101	50
Փխն. Լոտոնի վրայ 3 ամս.	» 20	170

ՊՐԻՍԷԼ, 25 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գոնս. սէրի Դ.	22	07
Բումէլի երկաթուղի	125	—

ZAUSUSTEUL 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՌՈՑԹՔԻ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԾԱՆՈՒ ԳԱՐԵՆՋԱՏԱՆ ՎՐԱՑԻ ՅԱՐԸ
(Ձիւռ Զարնէն գէպ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելութիւնի, եւ ազատ արտասանութիւնի։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ

ՄՈՒՏՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐԴ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.42 ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուտքագրական սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խանի դէմը, Վ.ոյվոտա խան, Ղալաթիա, կ. Պոլիս։ 579

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Ադրիանոպոլիս, Էմիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դամասկոս, Դանթէմունի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սայտ, Սէլանիկ և Սամսուն, Սըվաղ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլէցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը ղեղէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կրտրօնները եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1\frac{1}{2}$ առ հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինիասիոնով եւ ազատ տէրողիթոյով ապրանքներ ուանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմամբ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժէթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուսմէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժէթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուսմէլի երկաթուղեաց արժէթուղթերու բրուքները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3\frac{1}{2}$% ֆրանսական եւ 8% գերմանական Ռայխերու փոխարէն դրամներու փոխ կու տայ, պէտքի ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռայխերը՝ պահեստի դրուած արժէթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ԲՈԼՈՐ ԵՐԱԽՏՁՔ ԱԿԹԱՑ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Ամիկայ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը՝ սաստիկ ցաւոք և անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է տրուիլ մանուկներուն,

Ճիշերու վրայ առօր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

որոնոր ակռայ հանած ատենին՝ բոլոր ցաւերէ և աղետներէ զանոնք կը փրկէ։

ԸՍՊՕԹԻ ԲԱՂԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

տղայական վիշտերու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ և զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Թող Ձեր զաւակները առողջ և զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ԸՍՊՕԹԻ ԲԱՂԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ։

Բոլոր դեղատուներէն և դեղագործներէն կը գնեն։

24

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԴԱՐՍԻԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենապատ իւրայինն է։

Վաճառասեղան՝ դեղարան Լաքրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԴ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼԽԻ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 ֆր. Պետերի ճիւղ 31,008,000 ֆր. Տոպոյլի ճիւղ 15,264,915 ֆր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԼ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Հաճօրլու խան, 52—56,

Լիազօր ներկայացուցիչ
Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Մանօր.—Գաւառներու մէջ լաւագոյն և գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

Գլուխ պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բենձափշրի

La VELOUTINE

Ch^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

584

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ

76 միլիոն ֆրանկը

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բլէմիէյ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վոյվոտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բոգոսի Լիսոնէ։

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլի, Ֆորեոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող տոգենաւք։

Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս
Բամսկգ	3000	Թիպա	2500
Անպա	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Ֆեանոքուա	3000	Թէրա	2250
Տարոս	3000	Մէնկոս	2000
Ոսմանի	3000	Կասրընի	1500
Տարիզին	2500	Հիւլէտ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒԻԹՕՒ և ԸՆԿ.
Ռուքթ՝ —
ՀԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

132 Գ. Հեյմ Պոգոսի Լիմիթոտ։

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒՄ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Բեղերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորոյգ խորտակումներ են դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կողմէ պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	12,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած տարեկան ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանը համար դիմել

Կոս Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղարեան խան. Վոյվոտա. Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Կէօմրիւկ խան, Թարափին մրայ։

Տէօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՐԱՎԻՆ ՄԱՐԿԱ ՕՐԵԼ ՕՐԻԳԻՆԱԼԻՆԻԿ ՕՐԵԼ ՄՈՆՈՊՈԼ

պատիւ ունին ծանուցանել իրենց յարգոյ յաճախորդաց թէ, վաճառատան բազմազան տեսակներու վրայ այս տարի աւելցուցած են նաեւ առջեւնակարգ լաստիկ կօլիկներու ճոխ մէրերք մը, վերը ցուցուած մարքայով, որ տեսակի ազնուութեան, տոկունութեան եւ ժամանակի տեսակէտով անմրցելի է։

Կը ծախուի միմիայն մեծաքանակ, այսինքն մնուկով։

Գեաւառներէն՝ պայմաններու եւ գիներու մասին տեղեկութիւն ուզողները կրնան դիմել նամակով իրենց հասցէին

ԻՆՃԻՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մարբուճիարար, թիւ 4—6

8—25

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇ

Ընդարձակ Հրլի Կ. Պոլսոյ եւ Օսմանլի

Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս
Ալպանս	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մարմա	724	Բօզարիս	186
Ալէքթ	3607	Գանկա	2906	Կրօսնօ	1695	Մարէնկա	2273	Յարքիս	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Լիրօ	775	Մարգէլլա	3709	Միթիս	1785
Արիոսզօ	2271	Գիտօ	4311	Լիտուպկա	1581	Միրիատս	3557	Պիլիս	1193
Գասանս	1822	Գանինօ	937	Լինտու	3720	Միլս	1957	Պէքօ	1200
Գորտոնիս	1264	Գուրս	2383	Մօրտրիս	3600	Մօնտէպլիս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Գրարս	1713	Հուսպէրգ	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրինս	841	Գինամս	504	Իսպս	2354	Նէրս	1083	Թարիս	3827
Գրիֆլս	4431	Դարս	2464	Իտասնս	5540	Օհիս	4100	Փուլտս	1470
Դէյլս	1671	Էլսուրտս	1320	Ձիլնս	1080	Օնիարիս	4036	Քորքիս	487
Դալիրսս	1837	Էրազս	1841	Քէլսս	1063	Օրլանս	1595	Ուրպիս	2429
Դաուէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանս	1828	Քօնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիսկիս	2229	Վալնարնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանսիսքս	4532	Լէքանզս	2272	Բրինգլս	1863	Տէտս	1850
Գլիս	2697	Գանլիէս	3060	Լիվորնս	1643	Բոլս	1613	Զէրս	1209
Գոլդսմս	4235	Հիգանս	1243	Լորէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Քօճկս չոգենաւը, նաւապետ Հարպրար, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Հարպիս չոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 30ին,

Շիրիս չոգենաւը, նաւապետ Սիրբուտ, այժմ կը բեռնաւորի Ռոտոսթոյէն Հրլի համար։

Դիմել առ Գ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՍՈՆՍ

Կ. Պ. 98—99. Գեղեցիկ Մինարէթ խան Ղալաթիա 277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 9/22 Սեվաստարոլ ժամը 10ին միջօրէին առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Փիրս, Թարապզլուս-Եամ, Գէբզէ, Եաֆա, Բորդ-Սայտ, Պէյրութ, Սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի

Եշ. 11/24 Օտեսսէ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Շբ. 13/26 Մէսէլլին, Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Կիր. 14/27 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրսու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ
Գուրկազ, Զառնա, Սուխում ժամը 3ին յետ միջօրէի։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ԵՒ ՀԵՍԿԱՅԻ

Ն. ԲԱՔԷՔ ՍԻ ԸՆԿ.

ՍՈՎԱՍՏՈՒՍԱ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Սեպտ. 28։ Գիրիթի, Մարսէյլիա։
» 28։ Սիրիասի, Սիւ ծովեր։

ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ

Սեպտ 16։ Գիրիթի Սմիրն, Յոռնիզ, Պոլսոյ և Նովոռոսիյսկ։
» 29։ Սիրիասի, ուղ. Մարսէյլիա։

Ցամաքի ուղղութի Բարիզի Նիսիոյ Ալասիէն կարգ 24ն ֆրանք. Ռանգոն 75 ֆրանք. Ցանկութեանց համար դիմել Դպրոցական Թաղ Հանէ Քարանի վրայ։ 516 Թ. ԲԷՐՈՒ

ԿԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ոչ ամիսը երկու անգամ կը բռնի Լիվերպուլի եւ Առեւտրեց միջեւ

Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս
Իվէրնիա	18990	Միլիանիա	[illegible]
Մարմանիա	18900	Քանարդիա	[illegible]
Լուսիտանիա	12950	Վէրոնա	[illegible]
Քամբանիա	12950	Բաղդա	[illegible]
Նուբիանիա	8845	Թիրիա	[illegible]
Ուսարիա	8128	Սիբերիա	[illegible]
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	[illegible]
Ումբրիա	7392	Այնրոզ	[illegible]
Ալբանի	7269	Սէրպալոն	[illegible]

Դիմել առ ՀՈՒ- Ա ՍԻՍԷՐ
Joly et Sorger

Մէջմանէթիի խան, թիւ 6, 7, 8 Գալաթիա Կ. Պոլսոյ ուսանողաց գրասենեակ։ 271

Աբոնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (153

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՊԷ

ԱՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ե.

—Ալ աւելի պատճառ մըն է որ ձեզի հետ յարաբերութիւն հաստատելու ուշադիր։ Մինչեւ հիմա չիրձելուն պատճառը սա է որ առիթը չէ գտած։ Մի մոռնաք թէ անիկա համոզուած է որ դիւրահաղորդ կնոջ մը տեղ պիտի դնէք զինքը։ Միտքէն չանցնիր որ իր մասին տեղեկութիւն տուած ըլլամ ձեզի։ Կը կարծէ որ ամէն առաւելութիւն ունի ձեր վրայ։ Միայն կը ջանայ իր ծուղակին մէջ ձգել իր խումբին ամէնէն ուժեղ վախ պատճառող մարդիկ։ Դիտէք թէ ինծից մէթոտը ատիկա է։ Այդ կիները ամէն միջոցներով կը ապրին իրենց խումբին դէմ պայքարող մարդոց մէջ, անոնց գաղտնիքները հասկնալու եւ գործելուն տրդելք ըլլալու համար։ Միշտ մուտք ունին թշնամի բանակին մէջ. այսպէս է որ չարիք կը հասցնեն։ Աւասիկ լաւ վրէժ մը առնելու ատենը։

—Ինքզինքս հրապուրուած ցուցնե՞մ այդ պչրուհիին կողմէ, հարցուց գնդապետը հեղնական շեշտով։

—Այո՛, եւ անոր վրայ ձեր ունեցած դերասանութենէն օգտուելով։ Դուք գիտէք անոր ուղածը, իսկ անիկա չի գիտեր ձեր ուղածը։ Դուք տեղեկութիւն ունիք անոր խաղէն, բայց անիկա իրազեկ չէ ձերինին։ Ձեր ուղածին չափ գաղտնիքներ պիտի հաղորդէք անոր, եւ որքան ալ խորամանկ ըլլայ ան, ի վերջոյ ցոյց պիտի տայ իր զրահին թերութիւնը։ Մնաց որ, դիս ալ դաշնակից պիտի ունենաք, մասնաւանդ որ այդ կինը պիտի կարծէ թէ իրեն համախոհ եմ։ Երբ այս ամառ Զուիցերիոյ մէջ տեսայ զայն, իբր աղտախոհ ներկայացուցի ինքզինքս, իր համարումը վայելելու համար. չատ դիւրին է իմ լայնախոհութիւնս չեշտել, մինչեւ որ անոր վստահութիւնը չահիմ։

—Եթէ երբեք ինծի հետ տեսնէ ձեզ, չեմ կարծեր որ իր դաղափարներուն անկեղծ համախոհ մը նկատէ։

—Օ՜հ, ոչ։ է բան չափազանցութեան չպիտի մղեմ, այլ պարագաներուն համեմատ պիտի գործեմ. ամէն բանէ առաջ սա գիտնալ կ'ուզեմ թէ այդ երիտասարդը զոր վար դրած էք ձեր ընակարանին մէջ, դողութեան գործին խառնուած է. եթէ երբեք մեղսակից չէ բնաւ, ես միջոց մը գտած եմ, վերջ մը տալու այդ կացութեան, առանց վանգելու մէկուն դէրքը։

—Այս իրիկունէ իսկ՝ Օբերայի թատրոնին մէջ դորձի ձեռնարկել կ'ուզէք, ըսաւ Պորիսոֆ, դլուխը ցնցելով։

—Այո՛, եթէ այդ կնոջ հանդիպինք, ինչպէս կը յուսամ։ Բայց չէք կարծեր որ սա վարը նստող պարոնը քիչ մը չպտէն աւելի մեզ կը դիտէ... այսինքն այն պարոնը որ ձեր ընակարանը գալով տեղեկութիւն ուզած է Պ. տը Բարնոէլի վերայ։

—Անիկա թեթեւսոլիկին մէնն է, հետեւաբար չարժեր անով զբաղիլ։

—Լա՛ւ, բայց աղէկ կ'ընենք, եթէ մեկնինք, անիկա դեռ ճաշը չաւարտած։ Չեմ ուզեր որ անիկա մեզի հետեւի Օբերայի թատրոնը։ Այդ երիտասարդը կը նեղէ զիս. եթէ երբեք տարբեր պարագաներու մէջ դանուէինք, սուրի լաւ հարուած մը կ'ինձեցնէի անոր, քրմինցեց Մուրիաթին, չարժուձեւով մը ուրուագծելով Մաքսիմի տալիք թշնարուածը։

Նոյն պահուն, Մաքսիմ յեղակարծ վերյիշում մը ունենալով, ակռաներուն մէջէն կ'ըսէր.

—Ա՜հ, կրո՛ղ, կը ճանչնամ զայն։

Բայց իր վերյիշումին վրայ անդրադառնալով նորէն մրմնջեց.

—Բայց անկարելի բան է... սխալած ըլլալու եմ... սակայն դիմադրութիւնը, կամարաձեւ քիթը... հասակը միեւնոյնն են... ու այդ չարժուձեւը ապահովութիւն կը ներշնչէ թէ չեմ սխալած... հաղուստին փոփոխութիւնն է որ երկար ատեն վարանում պատճառեց ինծի... բայց հիմա չեմ վարանիր ալ։ Ես... այս մարդը կոմսուհիին զինավարժութեան ուսուցիչն է... զոր սրահին դուռը հանեց, ինծի հետ սուսերամարտի փորձեր կատարելու համար, երբ առաջին անգամ տոքթ. Վիլլակոսի հետ անոր ընակարանը գացի։ Նոյն իսկ կը յիշեմ թէ իր անունով կոչեց զայն, լեհական անուն մը։

Մինչ Պ. Տորժէրի քեռորդին այդպէս կ'ամփոփէր իր յուշերը, Մուրիաթին ուսերը կը ցնցէր, գնդապետին ըսելով.

—Պա՜հ, չեմ գիտեր թէ ի՞նչ բանի վրայ մտատանջութիւն կը ղղաք։ Այդ պարոնը մեր վրայ չի խորհիր բնաւ, եւ տրամադիր չելուեար Օբերա երթալու եւ հոն անցնելու իրիկունը, որովհետեւ որուէնկոթ հագած ու սեւ փողկապ դրած է։ Սուրճ ապսպրենք ու ծիլառները վառենք։ Մատուցիչին վրայ կը ծխենք։

—Իրաւունք ունիք, պատասխանեց Պորիսոֆ, պտոյտ մը ընենք, թատրոն երթալէ առաջ։ Մեր մարդուկը երկարորէն պիտի ճաչէ, որով չպիտի կրնայ մեր հետքը գտնել... եթէ երբեք իր մտադրութիւնը մեզ հետապնդել չէ, բան մը որուն վրայ չեմ տարակուսիր։ Քիչ մը առաջ կ'ըսէիք թէ Օբերայի մէջ պիտի հանդիպէիք այդ կնոջ։ Կրնամ իմանալ թէ ի՞նչ բանի վրայ հիմնուած էք ձեր յոյսը։ Որովհետեւ ուզղակի Բեդերսպուրկէն հոս կուգաք...

—Այո՛, չեմ կրնար ճշդրիտ տեղեկութիւն մը ունեցած ըլլալ թէ բարիզի պչրուհի մը ի՞նչպէս ատեն պիտի անբընէ այս իրիկուն, ընդդիմեց Մուրիաթին ծիծաղելով։ Կը խոստովանիմ թէ չեմ կրնար երդնուլ որ անպատճառ զայն պիտի տեսնէք իր օթեակին մէջ, որ ալեկողմը կը գտնուի։ Իր նմաններուն պէս քմահաճ է. մնաց որ համընթաց կը վարէ գործերը եւ հաճոյքները։ Կրնայ ըլլալ որ ուրիշ բանի յատկացուցած ըլլայ իր ժամանակը։ Բայց ինչ որ կրնամ հաստատել, սա է թէ ուրբաթ օրերը կ'երթայ Օբերա։ Ուստիոյ մէջ չատ որոշ տեղեկութիւններ ստացանք անոր սովորութիւններուն վերայ։ Հետեւաբար հաւանական է որ հոն հանդիպինք. մնաց որ եթէ թատրոն չգայ, տեղ մը կը գտնենք զայն, վաղը կամ միւս օր։ Անոր հետ տեսակցելու եւ ձեզի ներկայացնելու գործը կը ստանձնեմ։

—Անպատճառ կ'ուզէ՞ք ներկայացնել զիս, հարցուց գնդապետը, ումպ մը կուլ տալէ յետոյ բերուած սուրճէն։

—Այո՛... ձեր չանուն համար, պատասխանեց Մուրիաթին, բառերը կրկնելով։

Պահ մը լռութիւն տիրեց, երկու անգանկիցները կը դիտէին զիրար։

Սրահին ծայրը կը գտնուէր մէկը, որ այդ երկուքն ալ դիտէր, թաղլով պատրաստուած կաքաւ մը ուտելու զբաղած ըլլալով հանդերձ։

—Որչափ կը դիտեմ սա մարդը, այնքան աւելի ապշով կ'ըլլամ թէ փորձասէրը ձեռքին մէջ տիկին Տալիթի հետ կուսոզ անձն է։ Ինքզինքը Բարիզի կը կոչէր։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ օրէնքի նորանուութեան համաձայն հագուած ու Բարիզի տմէնէն սուղ ճաշարանին մէջ կը գտնեմ զայն։ Կարեւորութիւն չունի այս կէտը... զինավարժութեան այս ուսուցիչը կրնայ գինի սիրել ու գրպանին մէջ դրամ ունենալ... կ'երեւայ թէ կոմսուհին չատ աւելի կը վարձատրէ իր ուսուցիչները քան որքան չեն վարձատրի ֆրանսացի զօրավարները։ Բայց ամէնէն անբացատրելի կէտը սա է որ Պորիսոֆի հետ մտերմօրէն կը վարուի եւ անոր հետ կը ճաչէ։

(Շարունակելի)